

อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ศึกษากรณีการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing)

CYBERCRIME: A CASE STUDY OF THE DISCLOSURE OF PERSONAL INFORMATION IN A MANNER THAT DAMAGES OTHERS (DOXING)

ศักติกร วัฒนกุล¹
ดร.จิรวุฒิ ลิปิพันธ์²

บทคัดย่อ

ในโลกปัจจุบันความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร มีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้บุคคลสามารถเชื่อมต่อกันได้โดยง่ายและไร้พรมแดน บุคคลสามารถแสดงความคิดเห็นใด ๆ หรือ แยกแยะข้อมูลส่วนตัวให้ใครทราบก็สามารถทำได้โดยง่ายแค่ปลายนิ้ว และในทางกลับกันบุคคลอื่นอยากรู้ว่าใครทำอะไรที่ไหน รวมถึงข้อมูลประวัติส่วนตัวของบุคคลใด ก็สามารถค้นหาได้ง่าย ไม่ว่าจะในโซเชียลมีเดีย หรือ ใน search engine ต่าง ๆ ซึ่งการที่สามารถค้นหาข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลอื่นและส่งต่อกันได้โดยง่ายนั้น ถือเป็นปัญหาสำคัญที่ง่ายต่อการถูกผู้ที่ไม่หวังดีนำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นไปใช้ในลักษณะที่ต้องการให้เจ้าของข้อมูลถูกคุกคาม ได้รับความเสียหาย ซึ่งการกระทำดังกล่าวเรียกว่า “Doxing” โดยเป็นการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลบนพื้นที่อินเทอร์เน็ตโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล ซึ่งวิธีดังกล่าวถือเป็นอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Cybercrime) อย่างหนึ่ง และ มักจะถูกนำมาใช้ในลักษณะเป็นการลงโทษทางสังคมหรือการสร้าง ความเกลียดชังขึ้นในสังคม

จากการศึกษากฎหมายของประเทศฮ่องกง สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกาในส่วนของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย มลรัฐแอริโซนา หรือ เนเธอร์แลนด์ พบว่า สหรัฐอเมริกาในส่วนของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย มลรัฐแอริโซนา หรือ เนเธอร์แลนด์ ได้มีการบัญญัติความผิดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความ

¹ นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

² อาจารย์ที่ปรึกษา คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

เสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) ไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ส่วนประเทศฮ่องกง และ สิงคโปร์ ได้บัญญัติให้การ Doxing เป็นความผิดอาญาเช่นกันโดยบัญญัติขึ้นเป็นกฎหมายพิเศษต่างหากจากประมวลกฎหมายอาญา และ ประเทศเนเธอร์แลนด์ก็เป็นอีกประเทศที่มีแนวโน้มที่จะพัฒนาให้การ Doxing เป็นความผิดอาญา ส่วนประเทศไทยนั้น ถือเป็นประเทศหนึ่งที่ได้ให้ความสำคัญกับในเรื่องความเป็นส่วนตัวในข้อมูลส่วนบุคคลเป็นอย่างมาก โดยได้มีการบัญญัติคุ้มครองสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 32 แต่ทั้งนี้ประเทศไทยก็ยังไม่มีความหมายใดที่สามารถนำมาใช้เป็นมาตรการบังคับทางอาญา สำหรับการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) ได้

จากการวิจัยผู้เขียนเห็นว่า ประเทศไทยควรเพิ่มมาตรการบังคับทางอาญาสำหรับการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) เพื่อเป็นการข่มขู่ ยับยั้ง ผู้ที่กระทำการ Doxing หรือ คิดจะกระทำการ Doxing โดยเป็นการเพิ่มบทบัญญัติความผิดไว้ในมาตรา 14 แห่ง พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 เนื่องจากมาตรา 14 เป็นบทบัญญัติที่ใช้ลงโทษเกี่ยวกับการนำข้อมูลต่าง ๆ เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งมีลักษณะเป็นอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์เช่นเดียวกับการ Doxing

คำสำคัญ: ข้อมูลส่วนบุคคล, การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น, Doxing

ABSTRACT

In today's world, advancements in information technology and communication have rapidly increased connectivity among individuals. People can easily interact and share their thoughts or personal information with just a few clicks while simultaneously gaining easy access to information about others, including personal histories, through social media or various search engines. The ability to access and distribute personal information about someone else without their consent is a significant problem, as it can lead to harassment and harm. This act is known as "Doxing" and is considered a form of cybercrime. It is often used to impose social penalties or instigate hatred in society.

From the study of the legal provisions in special administrative regions like Hong Kong, Singapore, the United States (specifically California and Arizona), and the Netherlands, it is found that the United States, specifically California and Arizona, and the Netherlands, have enacted criminal provisions regarding the

disclosure of personal information that may cause harm to others (Doxing) in their criminal codes. Special administrative regions like Hong Kong and countries like Singapore have also criminalized Doxing through separate legislation, distinct from general criminal laws. Furthermore, the Netherlands is showing a tendency to develop Doxing as a criminal offense. In contrast, Thailand is a country that places great importance on personal data privacy, having enshrined data protection rights in its Constitution under the Buddhist Era of 2560 (2017). However, Thailand lacks a specific criminal law to address the unauthorized disclosure of personal information that may cause harm to others (Doxing).

This research suggests that Thailand should consider introducing criminal provisions specifically targeting the disclosure of personal information that may cause harm to others (Doxing). This addition would serve to deter and penalize individuals who engage in or contemplate Doxing activities. It is suggested that such provisions could be incorporated into Article 14 of the Computer Crime Act of 2017 (B.E. 2560), as Article 14 addresses offenses related to data intrusion into computer systems, which aligns with the nature of computer crimes such as Doxing.

Keywords: Personal data, Unauthorized personal data disclosure leading to potential harm, Doxing

1. บทนำ

ในโลกปัจจุบันความก้าวหน้าของเทคโนโลยีมีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วมาก ไม่ว่าจะเป็นในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ ด้านการสื่อสาร ซึ่งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดังกล่าวก็นำพาสังคมไทยไปสู่การเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และ โดยเฉพาะด้านการสื่อสาร ซึ่งทำให้การเชื่อมต่อระหว่างบุคคลนั้นสามารถทำได้สะดวก และ ไร้พรมแดน ใครอยากแสดงความคิดเห็นใด ๆ หรือ อยากแชร์ข้อมูลส่วนตัวให้ใครทราบก็สามารถทำได้โดยง่ายแค่ปลายนิ้ว ดังนั้นจึงส่งผลให้การค้นหาและเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Information) ของบุคคลอื่นนั้นสามารถทำได้ง่าย

เมื่อการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลอื่นสามารถทำได้โดยง่าย ผลที่ตามมาก็คือ เมื่อมีความขัดแย้งใด ๆ เกิดขึ้นในสังคม ผู้ที่ไม่หวังดีก็มักจะลงโทษผู้ที่มีความเห็นต่างโดยวิธีนำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้นั้นไปเผยแพร่บน โลกอินเทอร์เน็ตหรือโซเชียลมีเดียต่าง ๆ เพื่อให้เจ้าของข้อมูลถูกคุกคาม ถูกรบกวน เกิดความเดือดร้อนเสียหายต่าง ๆ หรือ จนถึงขั้นได้รับอันตรายอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นอันตรายแก่กาย หรือ จิตใจ ก็ตาม ซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้เรียกว่า “Doxing”

คำว่า “Doxing” เป็นคำที่ใช้มาตั้งแต่ ค.ศ. 1990 ในกลุ่มของ Hacker โดยมาจากคำว่า “Dropping dox” ที่ใช้อธิบายพฤติกรรมของกลุ่ม Hacker ที่เผยแพร่เอกสารข้อมูลส่วนบุคคลของ Hacker รายอื่น ๆ เพื่อเปิดเผยตัวตนของฝ่ายตรงข้าม และเพื่อให้ผู้ถูกเผยแพร่ข้อมูลถูกคุกคามและได้รับความเสียหาย³ โดยพจนานุกรมของมหาวิทยาลัย Cambridge ได้ให้คำจำกัดความ Doxing หมายถึง การกระทำที่เป็นการค้นหาและเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลอื่นบนพื้นที่อินเทอร์เน็ตโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล โดยเฉพาะการเผยแพร่ ชื่อ ที่อยู่ ฯลฯ ที่อาจสร้างความเดือดร้อนรำคาญหรือทำให้บุคคลอื่น ได้รับความเสียหายจากการกระทำดังกล่าว⁴ ซึ่งจากคำนิยามของคำว่า Doxing จะพบว่า การ Doxing นั้นมีลักษณะเป็นอาชญากรรมที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการก่ออาชญากรรม หรือที่เรียกกันว่า Cyber Crime

สำหรับประเทศไทยนั้น ถือเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญกับข้อมูลส่วนบุคคลเป็นอย่างมาก โดยได้มีบัญญัติรับรองและคุ้มครองสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลไว้ในอดีตในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 35 และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ฉบับปัจจุบัน มาตรา 32 ก็ได้บัญญัติรับรองและคุ้มครองสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลไว้ แต่ก็ยังปรากฏว่ามีบุคคลจำนวนมากที่ได้รับผลกระทบจากละเมิดสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลโดยถูกนำข้อมูลส่วนบุคคลไปเปิดเผยลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) ทั้งนี้เนื่องจากสังคมไทยยังมีความรู้ความเข้าใจ และ มีความตื่นตัวในเรื่องการคุ้มครองสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลค่อนข้างจำกัด ซึ่งสิทธิความเป็นส่วนตัวนี้เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนควรได้รับการรับรองและคุ้มครอง อีกทั้งในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่เอาผิดกับบุคคลธรรมดาที่สามารถสืบค้นข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลอื่นได้จากอินเทอร์เน็ต และ นำข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลอื่นไปเปิดเผยจนเป็นเหตุให้เจ้าของข้อมูลได้รับความเสียหาย (Doxing)

ตัวอย่างกรณีที่ใช้การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) เป็นเครื่องมือในการลงโทษทางสังคมและสร้างความเกลียดชังในสังคมไทย เช่น คดีความขัดแย้งทางการเมืองต่าง ๆ ในอดีตเคยมีกรณีบุคคลเข้าไปคอมเมนต์ภาพของอดีตนายกรัฐมนตรี ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร แล้วทำให้กลุ่มการเมืองของอีกฝ่ายไม่พอใจ จึงถูกกลุ่มการเมืองอีกฝ่ายขุดเอาประวัติแล้วนำข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งได้แก่ ชื่อ – นามสกุล, วัน เดือน ปี เกิด, เบอร์โทรศัพท์, ที่อยู่, รวมตลอดถึงข้อมูลของบุคคลที่ใกล้ชิด เช่น บิดา มารดา มา

³ปิยะขวัญ ชมชื่น, ความผิดเกี่ยวกับ Doxing ของสิงคโปร์, 30 มีนาคม 2563, สืบค้นเมื่อ 9 กันยายน 2566, <https://lawforasean.krisdika.go.th/Content/View?Id=758&Type=1>, 1

⁴Cambridge Dictionary - Doxing - the action of finding or publishing private information about someone on the internet without their permission, especially in a way that reveals their name, address, etc.: Doxing may be carried out for law enforcement reasons, as well as being used to harass or victimize people.

โพสต์ประจานในโลกออนไลน์ ทำให้ถูกไล่ล่า ถูกคุกคาม⁵ หรือ กรณีบุคคลถือป้ายคำตัดสินยาก แล้วถูกผู้สนับสนุนรัฐบาลนำภาพของเธอลงใน Social network และทำการล่าแม่มดเสียบประจานพร้อมนำข้อมูลส่วนบุคคลมาเปิดเผยโดยเฉพาะข้อมูลสถานที่ทำงาน รวมไปถึงการติดต่อข้อความบนป้ายในลักษณะเป็นการประกาศขายบริการทางเพศ พร้อมทั้งมีการเข้าไปโพสต์ในเพจ 'Prima Gold' เรียกร้องให้ดำเนินการกับพนักงานคนดังกล่าว⁶ หรือ ในปัจจุบันกรณีสมาชิกวุฒิสภาที่ออกมาแสดงความคิดเห็นว่าไม่เห็นด้วยการในการที่จะไม่โหวตให้นาย พิธา ลิ้มเจริญรัตน์เป็นนายกรัฐมนตรี คนที่ 30 ตามเสียงข้างมากของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ถูกกลุ่มผู้ไม่เห็นด้วยกับแนวคิดดังกล่าว นำข้อมูลส่วนบุคคลมาลงโพสต์ลงใน social media ไม่ว่าจะเป็น Facebook Twitter เพื่อเป็นการข่มขู่ และ คุกคาม สมาชิกวุฒิสภาให้เห็นด้วยไปกับแนวทางของกลุ่มของตน⁷

จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าในประเทศไทยมีการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) อยู่ตลอดเวลา และ การ Doxing ทำให้บุคคลที่เป็นเหยื่อถูกคุกคามอย่างร้ายแรง และ ตลอดไป เนื่องจากในโลกออนไลน์ข้อมูลส่วนบุคคลถ้าได้มีการเผยแพร่ออกไปแล้วในโลกอินเทอร์เน็ตหรือโซเชียลมีเดียก็ยากที่จะทำให้ข้อมูลนั้นหายไปจากโลกอินเทอร์เน็ตหรือโซเชียลมีเดีย ดังนั้นหากประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่สามารถเอาผิดการกระทำ Doxing ได้ การ Doxing ก็จะมีมากขึ้นเรื่อย ๆ และสังคมไทยก็จะเกิดความขัดแย้ง ความเกลียดชังอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นประเทศไทยควรมีกฎหมายที่มีบทลงโทษที่เหมาะสมกับความผิดเพื่อเอาผิดกับบุคคลที่ทำการ Doxing เพื่อเป็นการข่มขู่ยับยั้ง ไม่ให้บุคคลผู้ที่เคยกระทำการ Doxing มาแล้วกระทำความผิดซ้ำอีก และ เพื่อเป็นการข่มขู่ยับยั้งประชาชนภายในประเทศไม่ให้กระทำการ Doxing

2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing)

2.1 ประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์ได้มีการกำหนดให้การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) เป็นความผิดอาญา โดยได้กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติคุ้มครองการล่วงละเมิด หรือ

⁵ Drama-addict, 24 ธันวาคม 2556, Facebook. สืบค้นเมื่อ 6 พฤษภาคม 2566,

https://www.facebook.com/DramaAdd/photos/a.411063588290.186101.141108613290/10152099760488291/?p_aipv=0&eav=Afb4umavWKRE1e01jvzc3ttRbxZn0yH1-tZF1oNo37rbEKNgwLecaqCnRiF3mVNf5gA&_rdr

⁶ Voice TV, เสียดังล่าแม่มด... ขอยุธรรมแล้วหรือ???, 17 ตุลาคม 2553, voicetv, สืบค้นเมื่อ 6 พฤษภาคม 2566,

<https://www.voicetv.co.th/read/85329>

⁷ TOP NEWS LIVE, ดึงส้ม" ล่าชื่อ-ที่อยู่ คุกคามขูดยंत्रครอบครั ส.ว., 16 พฤษภาคม 2566, Youtube, สืบค้นเมื่อ 6 พฤษภาคม 2566, <https://www.youtube.com/watch?v=hOxRzMaXdq8>

Protection from Harassment Act (POHA) 2014 โดยกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดความผิดที่เกี่ยวกับการ Doxing ไว้ 3 กรณี⁸

(1) ความผิดสำหรับการเผยแพร่ข้อมูลระบุตัวตนของบุคคลอื่นโดยมีเจตนาให้ผู้อื่นถูกล่วงละเมิด ถูกคุกคาม หรือได้รับความเสียหาย กำหนดไว้ใน Protection from Harassment Act (POHA) 2014 มาตรา 3 โดยมีอัตราโทษปรับไม่เกิน 5,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

(2) ความผิดสำหรับการเผยแพร่ข้อมูลระบุตัวตนของบุคคลอื่นโดยให้เกิดความกลัวว่าจะเกิดอันตรายขึ้น กำหนดไว้ใน Protection from Harassment Act (POHA) 2014 มาตรา 5 (1A) โดยมีอัตราโทษปรับไม่เกิน 5,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือจำคุกไม่เกิน 12 เดือน หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

(3) ความผิดสำหรับการเผยแพร่ข้อมูลระบุตัวตนของบุคคลอื่นโดยมีเจตนาที่จะอำนวยความสะดวกให้เกิดความเสียหาย กำหนดไว้ใน Protection from Harassment Act (POHA) 2014 มาตรา 5 (1A) โดยมีอัตราโทษปรับไม่เกิน 5,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือจำคุกไม่เกิน 12 เดือน หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากนี้ Protection from Harassment Act (POHA) 2014 มาตรา 8 ก็ได้กำหนด บทเพิ่มโทษของการกระทำความผิดอาญาสำหรับความผิดที่เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) หากได้กระทำความผิดดังกล่าวซ้ำอีก หรือ ได้กระทำความผิดกับบุคคลที่อ่อนแอ

2.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย

มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ได้มีการกำหนดให้การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) เป็นความผิดอาญา โดยได้กำหนดไว้ใน The California Penal Code (ประมวลกฎหมายอาญาแห่งรัฐแคลิฟอร์เนีย) มาตรา 653.2⁹ และ ใน amicus brief california supreme court ก็ได้มีการอธิบายว่ากฎหมายของมลรัฐแคลิฟอร์เนียมีการห้ามไม่ให้มีการ Doxing ไว้ใน The California Penal Code มาตรา 653.2¹⁰ โดย California Penal Code มาตรา 653.2 ได้มีการประกาศใช้โดยสภานิติบัญญัติแห่งรัฐแคลิฟอร์เนียในปีคริสต์ศักราช 2551 เพื่อทำให้การสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีเจตนาให้ผู้อื่นได้รับความกลั่นแกล้งเป็น

⁸ Singapore legal advice, “Laws and Penalties for Doxxing in Singapore (With Examples)” Last modified 2020, singaporelegaladvice, Accessed May 21, 2022. <https://singaporelegaladvice.com/law-articles/laws-penalties-doxing-singapore-examples/#distress>

⁹ Ambrosio Rodriguez, “FACT OR FICTION: Doxing Someone Can Get You Arrested” Last modified 2022, aerlawgroup, Accessed June 6, 2022. <https://www.aerlawgroup.com/blog/fact-or-fiction-doxing-someone-can-get-you-arrested/>

¹⁰ amicus brief california supreme court Case No. S235968, P5

อาชญากรรม เพื่อความปลอดภัยผู้ถูกคุกคาม หรือครอบครัวที่ใกล้ชิดของผู้ถูกคุกคาม โดยความผิดนี้เป็นความผิดทางอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือ ปรับไม่เกิน 1000 ดอลลาร์สหรัฐ¹¹

2.3 ประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแอริโซนา

มลรัฐแอริโซนาถือเป็นอีกมลรัฐที่บัญญัติให้การ Doxing นั้น เป็นอาชญากรรม โดยเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2564 ผู้ว่าการมลรัฐ Doug Ducey ได้ ลงนามใน House Bill 2502 โดยมีวัตถุประสงค์มุ่งลงโทษผู้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลอื่นทางออนไลน์โดยมีเป้าหมายเพื่อยุติให้บุคคลที่สามก่อความรุนแรงต่อบุคคลนั้น ซึ่งต่อมาก็ได้ถูกนำไปบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาของมลรัฐแอริโซนา มาตรา 13-2916 ฐานการใช้การสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อทำให้หวาดกลัว ข่มขู่ คุกคามหรือก่อความ โดยความผิดนี้มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน และ ปรับไม่เกิน 2,500 ดอลลาร์สหรัฐ¹²

2.4 ประเทศฮ่องกง

ฮ่องกงถือเป็นประเทศที่มีการใช้แพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย ในการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) เป็นจำนวนมาก โดยปัญหาการ Doxing ของฮ่องกงได้ลุกลามขึ้นนับตั้งแต่มีการประท้วงเรียกร้องประชาธิปไตยครั้งใหญ่ในปี 2562 โดยผู้ที่มีความคิดทางการเมืองที่ขัดแย้งกัน มักใช้วิธีการ Doxing ในการโจมตีผู้ที่มีจุดยืนทางการเมืองที่ต่างกันอย่างรุนแรงผ่านการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งส่งผลให้ข้อมูลส่วนบุคคลกลายเป็นอาวุธในการทำร้ายอีกฝ่าย ทั้งนี้ในปี 2562 มีผู้คดีเกี่ยวกับการ Doxing ถึง 5700 คดี ดังนั้นในเดือน ตุลาคม 2564 รัฐบาลฮ่องกงจึงได้ออกกฎหมายที่ใช้ลงโทษสำหรับลงโทษบุคคลที่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) ¹³ ซึ่งได้แก่ The Personal Data (Privacy) Amendment Ordinance 2021 โดยกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดความผิดเกี่ยวกับการ Doxing ไว้ 3 กรณี

(1) มาตรา 64(1) กำหนดบทลงโทษสำหรับ ผู้เผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สิน หรือทำให้สูญเสียเงินหรือทรัพย์สิน โดยมีอัตราโทษจำคุกสูงสุด ไม่เกิน 5 ปี และ ปรับไม่เกิน 1,000,000 HKD

¹¹ SHOUSE CALIFORNIA LAW GROUP, “653.2 PC – Electronic Cyber Harassment Law in California”, shouselaw, Accessed June 6, 2022. <https://www.shouselaw.com/ca/defense/penal-code/653-2/>

¹² ADI Staff Reporter, “Bolick’s “Doxing” Bill Signed Into Law” Last modified 2021, arizonadailyindependent, Accessed May 3, 2023. <https://arizonadailyindependent.com/2021/04/29/bolicks-doxing-bill-signed-into-law/>

¹³ VOA News, “Experts Fear New Hong Kong Doxxing Law Will Punish Opposition” Last modified 2021, voanews, Accessed March 13, 2023. <https://www.voanews.com/a/experts-fear-new-hong-kong-doxing-law-will-punish-opposition/6303205.html>

(2) มาตรา 64(A) กำหนดบทลงโทษสำหรับ ผู้เผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อให้เกิดอันตราย หรือ กระทำโดยประมาทจนน่าจะเกิดอันตราย โดยมีอัตราโทษจำคุกสูงสุด ไม่เกิน 2 ปี และ ปรับไม่เกิน 100,000 HKD

(3) มาตรา 64(C) กำหนดบทลงโทษสำหรับ ผู้เผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อให้เกิดอันตราย หรือ กระทำโดยประมาทจนน่าจะเกิดอันตรายใดๆ และ เป็นเหตุให้เกิดอันตราย โดยมีอัตราโทษจำคุกสูงสุด ไม่เกิน 5 ปี และ ปรับไม่เกิน 1,000,000 HKD

2.5 ประเทศเนเธอร์แลนด์

ประเทศเนเธอร์แลนด์ยังไม่ได้มีมาตรการทางอาญาสำหรับการการลงโทษในความผิดที่เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) แต่เนื่องจากปัจจุบันประเทศเนเธอร์แลนด์ได้มีการเปิดเผยชื่อและที่อยู่ของบุคคลอื่นในสื่อสังคมออนไลน์และในกลุ่มแชทเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ซึ่งทางรัฐบาลของประเทศเนเธอร์แลนด์ก็ได้ให้ความสำคัญของปัญหาดังกล่าวนี้ จึงเห็นความให้การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) กลายเป็นความผิดทางอาญา¹⁴ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการยุติธรรม YeSİlgöz-Zegerius ได้สร้างกฎหมายเกี่ยวกับปัญหานี้ไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อขอความเห็นที่ว่าการแบ่งปันข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อจุดประสงค์ในการล่วงละเมิดผู้อื่น รวมถึงการแบ่งปันข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อทำให้ผู้อื่นหวาดกลัว หรือที่เรียกว่า Doxing นั้นควรจะต้องถูกดำเนินคดีภายใต้กฎหมายอาญา¹⁵

ปัจจุบันการกำหนดให้การ Doxing เป็นความผิดอาญาของประเทศเนเธอร์แลนด์นั้น มีแนวโน้มที่จะรุนแรงยิ่งขึ้นในรัฐสภาเนเธอร์แลนด์ ซึ่งอาจทำให้ผู้ทำการเผยแพร่ข้อมูลส่วนตัวบุคคลของผู้อื่นเพื่อข่มขู่ จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับสูงสุด 9,000 ยูโร¹⁶

¹⁴ ANP, “Netherlands could punish doxing with one year in prison, thousands in fines” Last modified 2022, nltimes, Accessed March 12, 2023. <https://nltimes.nl/2022/07/10/netherlands-punish-doxing-one-year-prison-thousands-fines>

¹⁵ Government of the Netherlands, “Sharing personal data for the purpose of intimidation to be made a criminal offence” Last modified 2022, government.nl, Accessed March 12, 2023. <https://www.government.nl/latest/news/2022/02/28/sharing-personal-data-for-the-purpose-of-intimidation-to-be-made-a-criminal-offence>

¹⁶ “Doxing ban likely to win Dutch parliament majority today” Last modified 2023, nltimes, Accessed March 12, 2023. <https://nltimes.nl/2023/02/02/doxing-ban-likely-win-dutch-parliament-majority-today>

3. กฎหมายที่เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) ของประเทศไทย

บทบัญญัติแห่งกฎหมายไทยในหลายฉบับพบว่าได้มีการกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการรับรองและคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวไว้ในกฎหมายหลายฉบับ โดยบทบัญญัติในกฎหมายอาญาไทยที่อาจนำมาลงโทษเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) ซึ่งเป็นการกระทำที่เป็นการค้นหาและเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลอื่นบนพื้นที่อินเทอร์เน็ตโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลที่สามารถสร้างความเดือดร้อนรำคาญหรือทำให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหาย ได้แก่

3.1 ประมวลกฎหมายอาญา

(1) ลักษณะ 11 ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง หมวด 2 ความผิดฐานเปิดเผยความลับ มีความเกี่ยวข้องกับการ Doxing เนื่องจากคุณธรรมทางกฎหมายของความผิดไม่ใช่ความลับแต่เป็นสิทธิความเป็นส่วนตัวของบุคคล¹⁷

มาตรา 322 ผู้ใดเปิดเผยเอกสาร ซึ่งปิดผนึกของผู้อื่น เพื่อนำข้อความออกเปิดเผย ต้องระวางโทษนั้นสามารถใช้กับการ Doxing ได้เฉพาะ กรณีข้อมูลที่ถูกเปิดเผยเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ถูกปิดผนึกไว้ในจดหมาย โทรเลข หรือ เอกสารใด ๆ

มาตรา 323 ผู้ใดความลับของผู้อื่น โดยเหตุเป็นเจ้าพนักงาน หรือ ประกอบอาชีพฯ เปิดเผยความลับนั้นในประการที่น่าจะเกิดความเสียหาย ต้องระวางโทษนั้น สามารถใช้กับการ Doxing ได้เฉพาะ กรณีความลับนั้นเป็นข้อมูลส่วนบุคคล และ ใช้บังคับเฉพาะกับบุคคลที่มีหน้าที่หรืออาชีพที่กฎหมายระบุไว้ และ ความลับของผู้อื่นนั้น ผู้กระทำได้ล่วงรู้หรือได้มาเพราะเหตุที่ได้เป็นเจ้าพนักงาน

(2) ลักษณะ 11 ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง หมวด 3 ความผิดฐานหมิ่นประมาท มีความเกี่ยวข้องกับการ Doxing ในมาตรา 326 แม้คุณธรรมทางกฎหมายคือ เกียรติ ไม่ใช่ สิทธิความเป็นส่วนตัว หรือ ข้อมูลส่วนบุคคล¹⁸

มาตรา 326 ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม ทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น เกลียดชัง ต้องระวางโทษนั้น สามารถใช้กับการ Doxing ได้เฉพาะ กรณีข้อความที่ใส่ความเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่กระทบถึงเกียรติของบุคคลเท่านั้น ไม่รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลปกติทั่วไป

(3) ลักษณะ 9 ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดฐานเผยแพร่สิ่งลามก

¹⁷ คณิต ณ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543), 121 - 124.

¹⁸ เรื่องเดียวกัน 84 - 91

มาตรา 287 ผู้ใดทำให้แพร่หลาย ซึ่งเอกสาร รูปภาพ รูปถ่าย อันลามก ต้องระวางโทษนั้น สามารถใช้กับการ Doxing ได้เฉพาะ ข้อมูลส่วนบุคคลที่เผยแพร่เป็นข้อมูลลามกและกระทำเพื่อความสะดวกแห่งการค้า หรือ โดยการค้า หรือ เพื่อการแจกจ่าย หรือ เพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน เท่านั้น

3.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้บัญญัติเกี่ยวกับโทษทางอาญาไว้ในมาตรา 79 – 81 ดังนี้

(1) มาตรา 79 ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอม โดย ประการที่น่าจะก่อให้เกิดผู้อื่นเสียหาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง ต้องระวางโทษนั้น สามารถใช้กับการ Doxing ได้เฉพาะ กรณีผู้กระทำความผิดเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้เท่านั้น ไม่รวมถึงบุคคลทั่วไป

(2) มาตรา 80 ผู้ล่วงรู้ข้อมูลส่วนบุคคลเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วนำไปเปิดเผย แก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษนั้น สามารถใช้กับการ Doxing ได้เฉพาะ กรณีผู้กระทำความผิดเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ตาม พระราชบัญญัตินี้เท่านั้น ไม่รวมถึงบุคคลทั่วไป

(3) มาตรา 81 ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล และ การกระทำของนิติบุคคลนั้น เกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการหรือผู้จัดการ ต้องระวางโทษนั้น สามารถใช้กับการ Doxing ได้ เฉพาะกรณีผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ที่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ตาม พระราชบัญญัตินี้ เท่านั้น ไม่รวมถึงนิติบุคคลทั่วไป

3.3 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 เนื่องจากการ Doxing ถือเป็นอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ดังนั้นพระราชบัญญัตินี้จึงมีจุดประสงค์ในการป้องกันอาชญากรรม คอมพิวเตอร์ จึงอาจนำมาลงโทษผู้ที่ทำการ Doxing ได้

(1) มาตรา 14 ความผิดฐานการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ต้องห้าม หรือ เผยแพร่ ข้อมูลนั้น

มาตรา 14 (1) เป็นการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมหรือเท็จ แต่การ Doxing เป็นการนำข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นความจริงเผยแพร่บนพื้นที่อินเทอร์เน็ต ดังนั้นจึงไม่อาจนำ มาตรา 14 (1) มาใช้กับการ Doxing ได้

มาตรา 14 (2) เป็นนำข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ โดยประการที่น่าจะเกิด ความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทาง

เศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน แต่การ Doxing เป็นการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นข้อมูลจริงไม่ใช่ข้อมูลอันเป็นเท็จ และเพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือ ผู้อื่นเดือดร้อนรำคาญหรือได้รับความเสียหายเท่านั้น ไม่ได้เกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน ดังนั้นจึงไม่อาจนำมาตรา 14 (2) มาใช้กับการ Doxing ได้

มาตรา 14 (3) นี้เป็นการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา แต่การ Doxing เป็นการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อบุคคลอื่นเดือดร้อน เสียหายเท่านั้น ไม่กระทำต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือเป็นการก่อการร้าย ไม่อาจนำมาตรา 14 (3) มาใช้กับการ Doxing ได้

มาตรา 14 (4) นี้เป็นการนำข้อมูลลามกเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ โดยข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะอันลามกนั้น จะนั้นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะอันลามกอาจจะปรากฏในรูปแบบต่าง ๆ เช่น รูปภาพ คำพูด ข้อความ ภาพถ่าย วิดีโอ ไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทางเพศเสมอ ซึ่งข้อมูลที่มีลักษณะเป็น ภาพถ่าย วิดีโอ ส่วนตัวของบุคคลนั้น ถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคล และหากภาพถ่าย วิดีโอ ส่วนบุคคลมีลักษณะลามก หากมีการนำข้อมูลดังกล่าวไปอัปโหลด หรือ เผยแพร่บนพื้นที่อินเทอร์เน็ตโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล จนอาจสร้างความเดือดร้อนรำคาญหรือทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย การกระทำนั้นก็จะมีความผิดตามมาตรา 14 (4) ดังนั้นการ Doxing จะมีความผิดตามมาตรา 14 (4) ก็ต่อเมื่อข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้กระทำความผิดนำมาเผยแพร่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่มีลักษณะลามก¹⁹

(2) มาตรา 16 การนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นภาพตกแต่งของผู้อื่นหรือผู้ตาย บทบัญญัติมาตรา 16 นี้ เป็นการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นภาพตกแต่งของผู้อื่นเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์นั้น ภาพของผู้อื่นถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลแต่มาตรานี้จะผิดก็ต่อเมื่อภาพนั้นเป็นภาพของผู้อื่นที่เกิดจากการสร้าง ขึ้น ตัดต่อ เดิม หรือดัดแปลง ด้วยวิธีการอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด ซึ่งอาจมิได้ทั้งกรณีเป็นภาพที่มีการสร้างขึ้นใหม่ หรือ เป็นภาพที่มีอยู่แล้วแต่มีการตัดต่อ เดิม หรือดัดแปลงภาพ ดังนั้นจึงไม่อาจนำมาตรา 16 มาใช้กับการ Doxing ได้²⁰

¹⁹ สุพิศ ปรานีผลกรัง, กฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์, พิมพ์ครั้งที่ 1, (กรุงเทพฯ: นิติธรรม, 2560), 36

²⁰ เรื่องเดียวกัน 46 - 48

3.4 พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ในมาตรา 24 และ กำหนดความรับผิดทางอาญาไว้ในมาตรา 40 มาตราเดียว คือ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการที่สั่งตามมาตรา 32 ต้องรับโทษทางอาญา นอกจากมาตรา 40 พระราชบัญญัติฉบับนี้ก็ไม่ได้กำหนดโทษอาญาของเจ้าหน้าที่ไว้ในกรณีที่ไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ ดังนั้นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลทางออนไลน์โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูล และ ไม่ได้เป็นการเปิดเผยตามเหตุที่กฎหมายกำหนดไว้ในมาตรา 24 จะถือว่าเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบแล้ว และ หากเจ้าพนักงานมีเจตนาเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นด้วย ก็จะมีผลตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157 ดังนั้นมาตรา 157 จึงสามารถใช้ลงโทษการ Doxing ได้ภายใต้เงื่อนไขที่กล่าวมาทั้งหมดเท่านั้น²¹

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะพบว่าประเทศไทยมีกฎหมายที่นำมาใช้กับการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) ได้เฉพาะบางกรณีเท่านั้น จึงทำให้ในหลาย ๆ กรณีประเทศไทยไม่มีมาตรารับกับทางอาญาที่จะนำมาลงโทษ หรือ ช่มชู้ยั้ง ผู้ที่กระทำการ Doxing หรือ ผู้ที่กำลังคิดจะกระทำการ Doxing ให้ได้ตระหนักถึงโทษสำหรับการ Doxing ก่อน

4. วิเคราะห์การกำหนดความผิดและโทษทางอาญาสำหรับการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing)

ปัจจุบันประเทศไทยไม่มีมาตรารับกับทางอาญาที่จะนำมาลงโทษ หรือ ช่มชู้ยั้ง ผู้ที่กระทำการ Doxing หรือ ผู้ที่กำลังคิดจะกระทำการ Doxing ดังนั้นเมื่อประเทศไทยจำเป็นต้องมีมาตรการบังคับทางอาญาเพื่อใช้ข่มขู่ยับยั้งการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) แล้ว แต่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77 บัญญัติว่า “รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และ พึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง” จึงทำให้เราต้องมาพิจารณาว่าการที่จะกำหนดให้ใช้มาตรการการบังคับทางอาญากับการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) สมควรหรือไม่

เมื่อเราได้พิจารณาถึงผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) จะพบว่าการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) นั้น ถูกใช้เป็นกลไกการลงทัณฑ์จากสังคมออนไลน์รูปแบบหนึ่งต่อบุคคลที่มีการกระทำที่ผิดไปจากบรรทัดฐานของกลุ่มคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ที่เรียกกันว่าการล่าแม่มดออนไลน์ ซึ่งหมายถึง รูปแบบหนึ่งในการ

²¹ ฤทัย หงส์ศิริ และ มานิตย์ จุมปา, คำอธิบายกฎหมายข้อมูลข่าวสารของทางราชการ, พิมพ์ครั้งที่ 1, (กรุงเทพฯ: นิติธรรม, 2542),

ปฏิบัติการต่อบุคคลที่เห็นต่างในสื่อสังคมออนไลน์ โดยใช้พฤติกรรมกรรมการขูดคุ้ยข้อมูลส่วนตัวของผู้ที่มีความคิดเห็นต่างจากตน ไม่ว่าจะเป็น ชื่อจริง นามสกุลจริง ที่อยู่ ประวัติการศึกษา ชื่อ บิดามารดา หมายเลข โทรศัพท์ และรสนิยมส่วนตัว ตลอดจนเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้อยู่ เพื่อให้ถูกรุมประณามด้วยถ้อยคำหยาบคาย เกิดความเครียด อับอาย และสูญเสียความมั่นใจที่จะอยู่ในสังคม หรือ เหตุร้ายแรงประการอื่นไม่ว่าจะเป็นการคุกคาม ข่มขู่ ไล่ล่า ทั้งในโลกความเป็นจริงและโลกเสมือน โดยไม่ได้สนใจว่าการกระทำนั้นจะถูกหรือผิด ดังนั้นแล้วจะเห็นได้ว่าวิธีการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) ถือเป็นการสื่อสารแห่งความเกลียดชัง (Hate Speech) ขั้นสูงที่สุดและสุดท้ายการสร้างวาทกรรมเกลียดชังดังกล่าวจะถูกยกระดับไปสู่ความรุนแรง ซึ่งหากเรายังปล่อยให้การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) สามารถทำได้โดยไม่มีมาตรการบังคับทางอาญามาใช้ควบคุมผลกระทบที่จะเกิดต่อสังคมจะแบ่งได้เป็น 4 ระดับ ดังต่อไปนี้²²

ระดับ 1 สังคมจะเกิดการแบ่งแยกโดยไม่ได้ตั้งใจ คือ จะเกิดการแบ่งแยกของผู้ที่เป็นสมาชิกของกลุ่มที่เป็นส่วนใหญ่มากของสังคมต่อคนกลุ่มน้อย เช่น การเรียกผู้มีเชื้อสายแอฟริกาอเมริกันว่าคนดำ หรือ การเรียกคนเอเชียว่าลิงเหลือง

ระดับ 2 สังคมจะเกิดการแบ่งแยกโดยตั้งใจ คือ สังคมจะมีการกีดกัน สร้างความเป็น เขา – เรา ต่อกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นการแสดงความจงเกลียดจงชังบนฐานอคติอย่างรุนแรง โดยแบ่งแยกกีดกันพวกเรา พวกเขา และชักชวนให้เกิดการกีดกันทางสังคม รวมถึงการเปรียบเทียบในลักษณะที่ทำให้ผู้อื่นไม่ใช่คน เช่น มีการเรียกผู้ชุมนุมคนเสื้อแดงว่าเป็นพวกควายแดง

ระดับ 3 สังคมจะเกิดการขู่ข่มให้เกิดความเกลียดชังต่อกลุ่มเป้าหมายอยู่ตลอด คือ จะมีการกล่าวหา กล่าวโทษที่รุนแรง ประณาม แฉ ว่าร้าย พาดพิง ดูหมิ่น เหยียดหยาม สบประมาท ทำให้อับอาย ลดคุณค่าทางสังคมลง ทำให้ด้อยค่าในสายตาผู้อื่น

ระดับ 4 สังคมจะเกิดการขู่ข่มให้เกิดการใช้ความรุนแรงต่อกลุ่มเป้าหมาย คือ เกิดการปฏิเสธที่จะอยู่ร่วมกันกับกลุ่มเป้าหมายในสังคม ในลักษณะที่เป็นการขู่ข่มปลุกปั่นให้เกิดการกระทำที่ผิดกฎหมาย หรือ ชักชวนให้ทำลายล้างคนหรือกลุ่มคนที่มีความคิด ความเชื่อ อุดมการณ์ที่แตกต่างออกไปเพื่อปกป้องกลุ่มของตน เช่น คำพูดที่ว่าฆ่าคนกลุ่มนี้ไม่บาปเพราะเป็นการช่วยเหลือประเทศชาติ หรือ คนกลุ่มนี้สมควรตายแผ่นดินจะได้สูงขึ้น

ปัจจุบันและในอนาคต เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีการพัฒนามากขึ้นเรื่อย ๆ และ คนใช้อินเทอร์เน็ตและโซเชียลมีเดียก็มีแนวโน้มที่มากขึ้น การกระทำผิดบนโลกออนไลน์หรือการก่ออาชญากรรมทาง

²² อภิเดช เตปิน, “รูปแบบของการล่าแม่มดออนไลน์ในบริบทสังคมไทย”, วารสารสหวิทยาการ ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 (ตุลาคม 2561 - มีนาคม 2562) : 137 - 145

ไซเบอร์ก็ยังมีมากขึ้นเรื่อย ๆ ตามมา โดยเฉพาะการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) นั้น ใครก็สามารถทำได้โดยง่ายเพียงแค่มียินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะโดยการค้นหาข้อมูลส่วนบุคคลไม่ว่าจะเป็นข้อมูล ชื่อ ที่อยู่ การทำงาน การศึกษา หรือ ข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลในครอบครัวนั้น ในโซเชียลมีเดีย Facebook , Twitter , Instagram หรือเว็บไซต์อื่น ๆ ที่มีการโพสต์หรือแสดงข้อมูลส่วนตัวหรือประวัติส่วนตัว หรือ โดยวิธีแฮกเกอร์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลของเหยื่อ เมื่อได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลแล้วก็นำข้อมูลดังกล่าวไปเผยแพร่สู่สาธารณะทางอินเทอร์เน็ตเพื่อต้องการให้เหยื่อได้รับความเสียหาย โดยความเสียหายที่เหยื่อจะได้รับจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) นั้น อาจจะมีทั้งในระยะสั้นและในระยะยาว และ ก่อให้เกิดความเสียหายทางด้านจิตใจ และความเสียหายทางด้านร่างกาย เนื่องจากการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลลงในโลกอินเทอร์เน็ตสามารถกระทำได้โดยง่ายไม่ว่าผู้กระทำความผิดจะอยู่ที่ใดหากเพียงแค่มียินเทอร์เน็ตก็สามารถทำได้แล้ว และข้อมูลที่ได้ถูกเผยแพร่ในโลกอินเทอร์เน็ตนั้นจะแพร่กระจายไปได้อย่างรวดเร็ว ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่ถูกเผยแพร่ได้โดยง่าย และข้อมูลนั้นเมื่อได้แพร่หลายไปยังระบบคอมพิวเตอร์ก็ยากที่จะหยุดยั้งไม่ให้ข้อมูลนั้นกระจายออกไป ฉะนั้นจากความเสียหายจากการ Doxing ที่กล่าวมาข้างต้นจึงถือได้ว่าการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) นั้น มีลักษณะร้ายแรงสมควรกำหนดให้เป็นความผิดอาญา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77

ทั้งนี้เมื่อได้พิจารณาถึงลักษณะของการ Doxing จะเห็นอีกว่าเป็นการก่ออาชญากรรมที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการก่ออาชญากรรมซึ่งถือเป็นอาชญากรรมทางไซเบอร์ (Cyber Crime) อย่างหนึ่ง ดังนั้นแล้วจึงสมควรมีมาตรการลงโทษทางอาญาเพื่อป้องกัน และ ยับยั้ง ไม่ให้บุคคลใดกระทำการดังกล่าว

5. ข้อเสนอแนะ

(1) เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) นั้น ก็มีลักษณะเป็นการก่ออาชญากรรมที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการก่ออาชญากรรมซึ่งถือเป็นอาชญากรรมทางไซเบอร์ (Cyber Crime) อย่างหนึ่ง ดังนั้นจึงควรเพิ่มบทบัญญัติที่ใช้กับการ Doxing ไว้ใน พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 มาตรา 14 ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีการบัญญัติโทษทางอาญาไว้เพื่อป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์

(2) เนื่องจากการ Doxing เป็นคำศัพท์ทางเทคนิคที่เกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งไม่ได้เป็นถ้อยคำที่ประชาชนทั่วไปทราบและเข้าใจกันอย่างแพร่หลาย ฉะนั้นเมื่อได้เพิ่มความผิดในการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) ไว้ใน พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 มาตรา 14 แล้ว จึงควรกำหนดบทนิยามศัพท์สำหรับการ Doxing ให้

ชัดเจนว่าไว้ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ด้วย ว่า “การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) หมายความว่า การการค้นหาค้นหาและเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลอื่นบนพื้นที่อินเทอร์เน็ตโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล โดยเฉพาะการเผยแพร่ นั้น อาจสร้างความเดือดร้อนรำคาญหรือทำให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหาย” ทั้งนี้ก็เพื่อป้องกันปัญหาในการตีความ เนื่องจากการ Doxing นั้น ประเทศไทยยังไม่เป็นที่รู้จักดี และ ไม่ทราบว่า การกระทำใดที่เป็นการ Doxing

(3) บทบัญญัติที่จะบัญญัติให้ การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) เป็นความผิดนั้น ควรกำหนดดังนี้

(3.1) องค์ประกอบภายนอกที่เป็นเรื่องของการกระทำผิดนั้น

ก) ในส่วนลักษณะของการกระทำนั้น ควรบัญญัติเป็นลักษณะของการกระทำแบบกว้างๆ ไม่จำเป็นต้องกำหนดเป็นการเฉพาะเจาะจง โดยระบุว่า ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลส่วนบุคคล เนื่องจากการเผยแพร่ข้อมูลโดยการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์นั้นสามารถกระทำได้หลากหลายวิธี

ข) ในส่วนของวัตถุประสงค์ของการกระทำนั้น ควรบัญญัติให้มีความผิดสำหรับการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลผู้เป็นเจ้าของข้อมูลโดยไม่ได้รับความยินยอมเท่านั้น เนื่องจากหากเจ้าของข้อมูลยินยอมให้กระทำการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของตนเอง ผู้กระทำก็ไม่ควรต้องรับผิด

ค) ในส่วนของผลของการกระทำความผิดนั้น ควรบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะเจาะจง เช่น การเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล เป็นเหตุให้เจ้าของข้อมูลหรือบุคคลที่เกี่ยวกับเจ้าของข้อมูล เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง ได้รับอันตรายประการอื่น เนื่องจากบางกรณีผู้ที่ถูกคุกคามอาจจะไม่ใช่เจ้าของข้อมูลแต่เพียงผู้เดียว แต่รวมถึง ญาติ บิดา มารดา บุตร ด้วย ดังนั้นจึงควรบัญญัติให้ครอบคลุมถึงกรณีบุคคลที่เกี่ยวกับเจ้าของข้อมูลเสียหายด้วย และ ที่สำคัญที่ต้องบัญญัติให้มีผลของการกระทำก็เพราะว่าหากการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลนั้น ไม่สามารถทำให้เจ้าของข้อมูลเสียหายได้อย่างแน่แท้ ผู้เผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลก็ไม่ควรมีความผิด และ ถือเป็นการป้องกันไม่ให้คดีเข้าสู่กระบวนการพิจารณาโดยไม่จำเป็นด้วย

(3.2) องค์ประกอบภายในของการกระทำผิดนั้น ควรกำหนด เจตนาพิเศษ ว่า เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือบุคคลที่เกี่ยวกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้รับความเสียหาย เนื่องจากการป้องกันไม่ให้ผู้ที่เผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลอื่นโดยเจตนา แต่ทำไปเพื่อช่วยเหลือบุคคลอื่นหรือเจ้าของข้อมูล หรือ กระทำลงไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือกระทำโดยไม่มีมูลเหตุจงใจให้เกิดความเสียหายนั้น มีความผิด

ดังนั้นจึงเสนอให้เพิ่มบทบัญญัติความผิดการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (Doxing) ใน พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 มาตรา 14 (5) “นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล

เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือบุคคลที่เกี่ยวกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้รับความเสียหาย อันเป็นเหตุให้เจ้าของข้อมูลหรือบุคคลที่เกี่ยวกับเจ้าของข้อมูล เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง ได้รับอันตรายประการอื่น”

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- ปิยะขวัญ ชมชื่น. (2563). ความผิดเกี่ยวกับ Doxing ของสิงคโปร์. <https://lawforasean.krisdika.go.th/Content/View?Id=758&Type=1>
- ฤทัย หงส์ศิริ, และมานิตย์ จุ่มปา. (2542). คำอธิบายกฎหมายข้อมูลข่าวสารของทางราชการ (พิมพ์ครั้งที่ 1). นิติธรรม.
- สุพิศ ปรานิตพลกรัง. (2560). กฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (พิมพ์ครั้งที่ 1). นิติธรรม.
- คณิต ณ นคร. (2543). กฎหมายอาญาภาคความผิด (พิมพ์ครั้งที่ 7). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อภิเดช เตปิน. (2562). รูปแบบของการล่าแม่มดออนไลน์ในบริบทสังคมไทย. วารสารสหวิทยาการ, 16(1), 132 – 184. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/citujournal/article/view/246447/166927>.
- Drama-addict. (2556). การล่าแม่มด. https://www.facebook.com/DramaAdd/photos/a.411063588290.186101.141108613290/10152099760488291/?paipv=0&eav=Afb4umavWKRE1e01jvzc3ttRbxZn0yH1-tZF1oNo37rbEKNgwLecaqCnRiF3mVNf5gA&_rdr.
- TOP NEWS LIVE. (2556). ดึงส้ม ลำซิ่น-ที่อยู่ ถูกคามขุดยันครอบครัว ศ.ว. <https://www.youtube.com/watch?v=hOxRzMaXdq8>.
- Voice TV. (2553). เสือแดงล่าแม่มด... ขอยธรรมแล้วหรือ???. <https://www.voicetv.co.th/read/85329>

ภาษาต่างประเทศ

- ADI Staff Reporter. (2021). Bolick's "Doxing" Bill Signed into Law. <https://arizonadailyindependent.com/2021/04/29/bolicks-doxing-bill-signed-into-law>.

- Ambrosio Rodriguez. (2022). *FACT OR FICTION: Doxing Someone Can Get You Arrested*. <https://www.aerlawgroup.com/blog/fact-or-fiction-doxing-someone-can-get-you-arrested> (Amicus brief california supreme court Case No. S235968).
- ANP. (2022). *Netherlands could punish doxing with one year in prison, thousands in fines*. <https://nltimes.nl/2022/07/10/netherlands-punish-doxing-one-year-prison-thousands-fines>, Cambridge Dictionary
- Government of the Netherlands. (2022). *Sharing personal data for the purpose of intimidation to be made a criminal offence*. <https://www.government.nl/latest/news/2022/02/28/sharing-personal-data-for-the-purpose-of-intimidation-to-be-made-a-criminal-offence>.
- Nltimes. (2023). *Doxing ban likely to win Dutch parliament majority today*. <https://nltimes.nl/2023/02/02/doxxing-ban-likely-win-dutch-parliament-majority-tod>.
- Singapore legal advice. (2020). *Laws and Penalties for Doxxing in Singapore (With Examples)*. <https://singaporelegaladvice.com/law-articles/laws-penalties-doxxing-singapore-examples/#distres>
- SHOUSE CALIFORNIA LAW GROUP. “653.2 PC – Electronic Cyber Harassment Law in California.” <https://www.shouselaw.com/ca/defense/penal-code/653-2>, n.d.
- VOA News. (2021). *Experts Fear New Hong Kong Doxxing Law Will Punish Opposition*. <https://www.voa-news.com/a/experts-fear-new-hong-kong-doxxing-law-will-punish-opposition/6303205.html>.